

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

946

Vragen van de leden **Omtzigt** (CDA) en **Verheijen** (VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de massale arrestatie van journalisten, de afkeurende reactie van de Europese Commissie en de mogelijke gevolgen voor de steun vanuit de EU aan Turkije* (ingezonden 15 december 2014).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 december 2014)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de massale arrestatie van Turkse journalisten het afgelopen weekend?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening van Hoge vertegenwoordiger Mogherini en Europees Commissaris Hahn dat «de politie-invallen en arrestatie van journalisten en vertegenwoordigers van de media vandaag in Turkije incompatibel zijn met mediavrijheid, een kernprincipe van democratie» (statement 14/2640 van de EU Commissie van 14 december)?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Herinnert u zich de afspraken «more for more» en «less for less» in het kader van de zogenaamde «pre-toetredingsgelden», waarbij er ook expliciet sancties zouden zijn voor landen die willen toetreden tot de Europese Unie wanneer zij zich afwenden van de Europese waarden?

Antwoord 3

Zoals aangegeven in de brief aan uw Kamer over de instrumenten van het extern beleid (Kamerstuk 21 501-20, nr. 837) is het pre-toetredingsinstrument (IPA) voor de periode 2014–2020 aangepast in de zin dat er een duidelijkere koppeling is gemaakt tussen hervormingen en steun; waarbij middelen meer worden ingezet ter ondersteuning van belangrijke maar weerbarstige hervormingen waaronder op het terrein van de rechtsstaat. Nederland heeft hier tijdens de onderhandelingen over de IPA-verordening ook voor geijverd.

In het geval van Turkije heeft deze nieuwe benadering geleid tot een groter aandeel van middelen op het gebied van de rechtsstaat (toename van 19 procent). Dit betreft nieuwe programma's die in de loop van volgend jaar gaan lopen.

De IPA-verordening voorziet eveneens in een *performance reward* voor de (potentieel) kandidaat-lidstaten. Deze biedt de mogelijkheid landen die goed hervormen te «belonen» in de vorm van meer steun (more for more) en landen die achterblijven te korten (less for less). De Commissie werkt deze performance reward nog nader uit en voorziet een overall weging bij de mid-term review van IPA in 2017. Overigens zijn tussentijdse kortingen ook mogelijk, zoals in het geval van Bosnie-Herzegovina dat in 2013 50 procent gekort werd op IPA-steun. Deze 50 procent korting werd onlangs voor de periode 2014–2017 gehandhaafd. Voor een korting van IPA-middelen voor Turkije bestaat geen steun. Beslissingen hierover geschieden met QMV.

Vraag 4

Deelt u de mening dat Turkije totaal de verkeerde kant opgaat en dat het tijd is om de toetredingssteun (IPA-II gelden) van de Europese Unie aan Turkije te bevriezen en/of te korten?

Antwoord 4

Recente ontwikkelingen in Turkije baren zorgen. Arrestaties van journalisten en invallen bij media druisen rechtstreeks in tegen de democratische beginselen van de Unie en zijn onverenigbaar met mediavrijheid. Nederland verwacht van Turkije als kandidaat-lidstaat dat het zich committeert aan Europese waarden. Wat het afgelopen weekend is gebeurd, is duidelijk in strijd daarmee.

De conclusies van de Raad Algemene Zaken over het uitbreidingsproces bevatten op voorstel van Nederland een duidelijke veroordeling van de recente politie-invallen en arrestaties van journalisten en mediavertegenwoordigers. Nederland heeft tijdens de Raad eveneens gewezen op de prestatiebeloning die in de nieuwe IPA-verordening verankerd zit en ervoor gepleit dat de huidige ontwikkelingen consequenties zouden moeten hebben voor de financiële steun aan Turkije. De Commissie steunde de Nederlandse oproep om kritisch te blijven kijken naar hoe we IPA-geld uitgeven en hierin de belangen van de Unie scherp in het oog te houden. Hoewel er geen steun was onder andere lidstaten om verdergaande stappen ten aanzien van IPA te zetten, bevatten de conclusies in de algemene IPA-paragraaf op Nederlands aandringen wel een verwijzing naar de relatie tussen voortgang in de implementatie van de pre-accessie strategie en financiële assistentie vanuit het pre-toetredingsinstrument. Het is aan de Commissie terzake voorstellen te doen. Nederland heeft daarbij zijn positie duidelijk gemarkeerd. Voor verdere informatie wordt uw Kamer verwezen naar het verslag van de RAZ van 16 december 2014 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1446).

Vraag 5

Bent u bereid dit voorstel op tafel te leggen bij de Raad Algemene Zaken op dinsdagochtend 16 december?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Wilt u uitgebreid verslag doen van de discussie over Turkije in de Raad Algemene Zaken en deze vragen beantwoorden voor dinsdagavond 16 december, zodat zij deel kunnen uitmaken van het debat over de Europese Raad in de Tweede Kamer op woensdag 17 december?

Antwoord 6

Ja.